

För galoppintresserade jorden runt har namnet Newmarket en speciell betydelse. Det är från Newmarket det mesta inom sporten ursprungligen kommer - hästar, jockeys, klassiska löpningar och regler, och det var där galoppporten tog sin egentliga början. I dag är den lilla staden, 62 miles nordost om London, högkvarter för den engelska slätlöpningssidan samt landets största träningscenter.

Newmarket är en liten stad med cirka 14.000 invånare. Det går 2,5 invånare per häst, vilket betyder att det finns 5.600 hästar. Antalet hästar i träning är dock bara ca 3.000 och de övriga 2.600 avser

En stad för galoppvänner - "yes indeed"! Texten längst ned betyder att Newmarket är allierat med motsvarande franska träningscenter som Maisons-Laffitte och Mesnil-Le-Roi med vilka kontakter utbytes. (Foto: Helena Mansén).

hingstar, ston och föl på de många stuterier som ligger strax utanför, bl a National Stud och svenska Kirsten Rausing's Lanwades Stud.

Plats att träna på

Newmarket är omgivet av enorma vidsträckt fält där träningsbanor är anlagda. I östra utkanten ligger fälten, som kallas the Heath, med flera banor (raksträckor) i uppförslägen, bl a Warren Hill med gräs- och "equitrack" (allvädersbana) på ca 1000 m. På Warren Hill rider man åringar och två-åringar. Där finns också Long Hill med gräs- och fibersandbanor som sträcker sig 1600 m upp över kullen. På nämnda gräsbanor kan i princip hur många hästar som helst gå i bredd. Parallellt med Long Hill går Al Bahatry-banan. Banan, som skänktes till stadens tränare av Sheik Mohammed, är 1600 m lång med plats för 3-4 hästar i bredd. På the Heath finns också Side Hill - med en gräs- och en kombinerad spån/sandbana som är 2400 m. På toppen av kullen och i slutet av dessa banor ligger en stor rund allvädersbana där den jättelika gräsplattan i mitten används för speciell skoling av hästarna, så som longering, kortare galopper, trav etc.

Ett besök på the Heath klockan 7-8 på morgonen - då aktiviteten är som mest intensiv och hundratals hästar är ute samtidigt - är en upplevelse. Ofta är det lite disigt och fuktigt när hästarna sätter iväg - med frustningar och dundrande hovar - en efter en uppför kullen. I den västra utkanten ligger

Newmarket -galopp-sportens Mecca

av glädje eller besvikelse. Förutom spänningen med spelet och chansen att vinna några pund är det också ett utmärkt sätt att träffa vänner på. Även många galoppintresserade som inte spelar går dit för att se löpningarna på TV.

Robert Chapmans Advertising är en reklambyrå med hästar som specialitet. De har alltid fullt upp. -Vi utformar annonser för stuterier, avelshingstar, auktioner och mycket annat, berättar Mr Chapman över en layoutskiss. -Mest är det för tidningarna Pacer och Horse & Hound.

De flesta i staden har anknytning till galoppen på något vis. Men det är också en stad vilken som helst, med shoppingcentra, banker och andra inrättningar. Där är mycket trafik, liv och rörelse på gator och trottoarer.

Stor publik

Ett besök till Newmarket Racecourse en fredagskväll med ordinarie löpningar är tillräckligt för att få en uppfattning om hur stort intresse engelsmännen har för sporten. Inte bara intresse för spelet utan även för att åka ut och titta - för att vara där och uppleva atmosfären.

De köar i tusental, åker ända från London (drysigt 10 mil) och fullkomligt invaderar kapplöpningsbanan.

På programmet står sex löpningar, vilket är vanligt i England. På Newmarket tävlar hästarna på två olika banor. Under våren och hösten löper de på Rowley Mile (bl a 1000 Guineas och 2000 Guineas) som har en raksträcka på 2000 m. Upploppet är krävande - 400 m från mål - vid "the Bushes" går det nedför i hundra meter till något som kallas "the Dip", därefter de sista 100 m uppför igen. I stayerlöpningarna kan mycket litet av löpningarna ses från läktaren, eftersom hästarna startar ett par kilometer bort och ses löpa framifrån - vilket gör att det ser ut som om alla kommer i bredd.

"Som att vara i Suffolk för att titta på ett lopp i Cambridshire", lär någon ha uttryckt det.

På sommaren tävlar man på July Course som också är en raksträcka, 1600 m lång.

Svårt att se

För en Täby- eller Jägersrobesökare är det - trots stämningen - kanske en aning svårt att finna sig tillrätta på den här banan. Läktarna är gammalmodiga, sjabbiga och öppna. Man måste promenera långa sträckor - ofta i lera - fram och tillbaka till ledvolten och vinnarcirkeln, en kikare är ett måste för att kunna se löpningen. Oddstav-lorna visar bara de fyra mest spela-

de hästarnas odds, och det "på ett ungefär". För att se alla korrekta odds finns det ett par TV-skärmar (som även visar löpningarna) på läktaren och ovanför varje totolucka på baksidan.

Den komfort, närhet och lätthet att se hästarna före och efter start samt att följa löpningarna som det är på de svenska galoppbanorna, förefaller avlägsen på Newmarket Racecourse.

Men engelsmännen trivs, stämningen är hög och de finns många välbesökta ställen för förtäring och dryck.

Avdelat

Klasskillnader är något som gäller i allra högsta grad. För att komma till avdelningen för "the Members" (medlemmar) - den del av läktaren där man ser mällinjen - erfordras ett speciellt kort som kostar en ansemlig summa per år. Dock räckte undertecknads svenska presskort för att passera de kritiska vakterna - däremot var det absolut förbjudet att fotografera i området för the Members - det "fina" folket.

På andra sidan staketet - i bortre ändan av läktaren - bland den mer folkliga publiken vildade det av bookmakers som med frenesi, höga röster, lockrop och ivriga gester tävlade om bästa oddset.

Kanske hör Newmarket inte till den mest typiska engelska banan - och det är den enda undertecknad har erfarenhet av i England - men konstaterandet som görs är att besökare och spelare till galoppbanor i Sverige kan vara nöjda. Visst återstår det mycket att förbättra - bl a den dåliga högtalaranläggningen på Täby, kritik som redan borde ha riktats i ett bättre sammanhang - men på Täby och Jägersro erbjuds ändå jämförelsevis mycket mer information, utmärkt sikt och en känsla för alla av att "vara med" i sporten, än det gör i den gammalmodiga, omoderna och klassåtskilda kapplöpningsmiljön på Newmarket Racecourse.

Disig småregnig morgon och en string med hästar i kö för att cantra uppför Long Hill. (Foto: Helena Mansén).

I begynnelsen

De allra första hästarna som tränades i Newmarket tillhörde kungligheter som Kung James I, The Duke of Bedford och Lord Hollands yngre son Charles James Fox. Detta var prominenta herrar som höll sig med snabba hästar och föredrog Newmarket som träningsplats.

Kung Charles II var kanske den som mest stod för stadens utveckling inom galoppen. Han älskade sporten och red själv i löpningar. Rowley Mile på Newmarket Racecourse är döpt efter honom - han kallades nämligen "Old Rowley" vilket ursprungligen var namnet på hans gamla ridhäst. Någon gång under 1700-talet grundades även the Jockey Club som i början endast höll i ärenden som rörde Newmarket.

Ett tag verkade det som om flera

andra framstående hästägare var intresserade av träningsmöjligheterna på the Heath - men under mitten av 1800-talet avtog ändå intresset och man valde andra lokaliteter.

Jem Godding som tränade hästar i The Palace House Stables sade 1863 att om han inte kunde träna sin Macaroni till att vinna Derby på "Lineham" (en av Heaths träningsbanor) så kunde hästen inte tränas någonstans. När så Macaronis faktiska Derbyseger var ett faktum, då ringde Newmarkets alla kyrkklockor - för att tala om för världen att ett nytt träningscenter hade "fötts". Och hästarna strömmade åter till staden.

Tre år senare sände tränare Tom Jennings ut den franskfödde Gladiateur från Phantom House vilken därmed blev den förste franskfödde hästen att vinna Epsom Derby. I slutet av 1800-talet och början av 1900-talet byggdes det fler stall. Mellan de båda världskrigen dominerades Newmarket av män som tillhörde adeln, tränare och stadens kapplöpningsfamiljer, bl a tre av Bill Jarvis, fyra av Jimmy Waugh och fyra av Tom Ledars söner.

William Jarvis tränade för King George VI i Egerton House och Jack Jarvis i Park Lodge. I slutet av andra världskriget kom ytterligare några namn att ha stor betydelse för Newmarket - kapten Sirloin Boyd-Rochefort och Noel Murless, vilka kom till Warren Place från Beckhamton 1952.

Newmarket har format sin egen karaktär genom åren, många av de riktigt gamla byggnaderna har rivits och byggts upp igen med annan struktur och av den gamla kungäpoken finns inte mycket kvar.

Något av den gamla atmosfären går dock att återfinna i vissa gränder, och vid ett besök i National Horseracing Museum, där unika föremål och berättelser bevarats och återges, kommer mycket till liv igen.

Jockeyskola m m

Ovan nämnda är bara en bråkdel av vad galoppstaden Newmarket har att ge. Benämningar som "Galoppports Mecca" resp "vaggan" är helt rättvisa. Här finns det mesta när det gäller galopp och det var här det började.

I Ridsport/Galopp nr 18 berättades det om Hastings Centre med swimmingpool för hästar och i kommande nummer av Ridsport/Galopp följer artiklar om National Horseracing Museum (med ytterligare historik från Englands galoppport), National Stud, hur miljardindustrin Tattersalls hästauktioner kom till samt om British Racing School, där man utbildar kvalificerad stallpersonal och jockeylärlingar.

Helena Mansén